

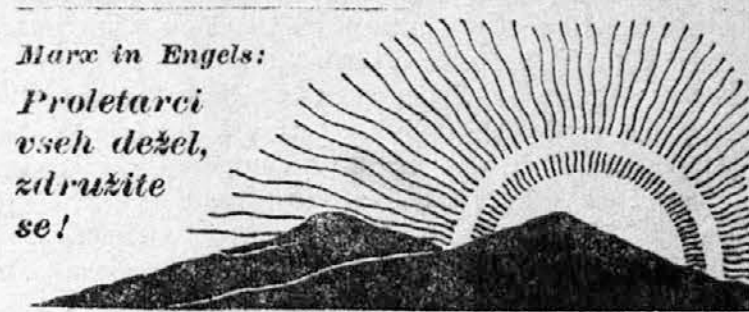
RDEČI PRAPOR

GLASILO KOMUNISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Izhaja vsako sredo in soboto. — Uredništvo in uprava lista je v Ljubljani, Krekov trg št. 10. — „RDEČI PRAPOR“ velja v Jugoslaviji mesečno 8 K; v zasedenem ozemlju (Primorju) četrtletno 9 lir, v Nemški Avstriji, Češkoslovaški, Madžarski in Nemčiji četrtletno 30 jgsi. K; v Ameriki polletno 1 dolar. — Oglasi se računajo enostopno za milimeter po 1 K.

Mare in Engels:

Proletarci
vseh dežel,
združite
se!

Delavski Dom v Ljubljani.

Delavski Dom v Ljubljani je zagotovljena stvar. Dne 11. t. m. je sprejela delavska zadruga „Železničarski Dom“ v svojo posest hišo št. 2 na Turjaškem trgu. S tem je rešeno vprašanje Delavskega Doma, po katerem že desetletja koprnili ljubljanski proletarijat. Sodrugi in sodružice, komunisti, kupujte delnice te zadruge, ki so po 100 kron. Dobe se v Mahrovi hiši, Krekov trg št. 10 pri Železničarski organizaciji.

Dan „Svobode“.

»Svoboda« je zveza nepolitičnih skupin in društev. V odbori so deloma sodrugi komunisti, deloma sodrugi zaslepljeni od socijalpatriotizma. Ogromna večina članov »Svobode« je politično zavedna, komunistična. Nam komunistom ne gre zato, da osvojimo odbore »Svobode«, temveč mi smo dolžni med članstvom uveljavljati svoja komunistična načela o kulturi in kulturnih nalogah proletarijata in tako širiti med delavstvom kulturno-proletarsko zavednost. Naloge kulturnih proletarskih organizacij v sedanjih dobi so v prvi vrsti: 1. Pripravljati in usposabljalni proletarijat za velike kulturne naloge, ki ga čakajo po razrušenju kapitalizma. 2. Prončevati in razkrinkavati kulturno sužnost, v katero ga obsoja kapitalizem. 3. Nuditi mu vsaj v skromni meri kulturna uživanja, ki so sicer pristopna samo bogatemu razredu.

Naši nazorji se torej bistveno razlikujejo od morebitnih »nazorov« socijalpatriotov. Meščanska ideologija, s katero so prežeti v celokupnem svojem »delovanju« in nehanju, je ena največjih ovir za pravilni in mogočni razvoj kulturnih organizacij. Oni namreč smatrajo kulturne organizacije — po vzgledu meščanskih strank — za potrebno stafažo političnih organizacij. Oni dosledno svojim reakcionarnim nazorom delajo v svojih organizacijah na uspanjanju delavstva, t. j. da ono potom svojih kulturnih organizacij pozabi svojo razredno sužnost in se približuje malomeščanstvu. Namen socijalpatriotske gospode je jasen; oni hočejo razbiti vse delavske organizacije, oropati jih na podlagi meščanskih zakonov inventarja in iz njih napraviti štabe in odbore za posluh in oboževanje socijalpatriotskih voditeljev.

V svojem sovraštvu do delavskih mas, ki so jim izjavile nezaupnico, gredo tako daleč, da teptajo z nogami vse, bojkotirajo vse želje in zahteve delavstva. V zgodovini delavskega gibanja ostane nepozabno dejstvo, da so socijalpatrioti (roko v roki z vojaško komando) bojkotirali čisto humanitarno prireditve za podporo žrtve delavske solidarnosti. Nedeljska veselica je bila spontan izraz ljudske humanitarne solidarnosti. Socijalpatrioti so s svojim bojkotom odkrili svojo globoko moralno in etično pokvarjenost, ki jo bo enodušno obsodil ves proletarijat.

Naši somišljeniki, člani »Svobode«, ki se vdeležijo nedeljske prireditve, so dolžni jasno in določno ter vsepovsod protestirati, če se hoče nepolitična kulturna organizacija »Svoboda«, kjer je večina članstva zavedna, komunistična, a centralni odbor slučajno socijalpatriotičen, zlorabiti kot stafaža in reklama za propadajoče socijalpatriotske generale.

Mi pozdravljamo dan »Svobode«, če bo on razširil razredno zavest proletarijata z oziranjem na kulturno suženjstvo.

Če pa se bo dan »Svobode« izrazil za reklamo socijalpatriotizma, bo to proletarijat z največjim ogorčenjem obsodil.

Oproščeni voditelji štrajka.

Osijek, 11. VIII. (brzjav.) — Kakor sodrugi v Sloveniji je železniška špijonaža obtožila tudi voditelja štrajka v Osijeku in jih je denuncirala za sabotažo državne lasti. Po dveh mesecih je bilo včeraj ti sodrugi oproščeni vsake krivde. Opravičenost in pravilnost železn. štrajka se je dognala tudi na sodišču. Železniška špijonska banda je razkrinkana. Živeli osvobodjeni železničarji!

Sedaj pa ven iz ječe tudi z našimi sodrugi železničarji, rudarji in vseni drugimi, ki so še sedaj brez vsake krivde v ječi!

Pagat ultimo.

Veliki shodi v naših premogovnih revirjih, na Jesenicah in drugodi, ki jih je sklicala Komunistična Stranka Jugoslavije v zadnjem času in nad vse pričakovanje uspela manifestacija ogromne mase komunističnega proletarijata Slovenije v Ljubljani 8. t. m., so nam dovolj jasno pokazale, na kateri strani stoji naše delavske množice. Delavske mase Slovenije so danes komunistične, to je davno pribita stvar. In socijalpatriotične so danes samo še one redke delavske frakcije, ki jih naša živa beseda do sedaj, radi nedostatka naših duševnih delavcev, še ni mogla oploditi. Kjerkoli pa so se do danes pojavili naši govorniki in raztolmačili delavstvu prave cilje socijalizma, razliko med komunizmom in socijalnim patrijotizmom in zgodovinske naloge proletarijata v sedanjih revolucionarni dobi, tam jih je naše delavstvo z navdušenjem pozdravilo in se z navdušenjem pridruživši našim vrstam. In kdor hoče ta zmagovalen pohod komunizma v Sloveniji pravilno oceniti, ta ne sme izgubiti izpred oči kratkosti časa obstoja naše stranke v Sloveniji in pa zadušljive politične atmosfere, v kateri se je ta pohod izvršil. Železničarski štrajk je bil naše politične in strokovne organizacije opasno zrahljal; naša buržoazija nas je napala z vso njo lastno besnostjo in z njo v vernem zavezništvu so naši socijalni izdajalci, upajoč, da bodo iz te težke situacije izkovali zase nov političen kapital, uporabili proti nam vso svojo najtežjo artilerijo, vso svojo političarsko umetnost.

Toda sneg ne pade zato, da bi svet pomoril — pravi srbski pregovor — temveč zato, da vsaka zver svojo sled pokaže in tako tudi ta težka stavka ni našega delavskega gibanja zamorila, kakor so to pričakovali naši zakleti sovražniki, pač pa odprla na široko oči tisočem in tisočem naših proletarcev, ki dotlej še niso mogli videti prave nevarnosti in pravih svojih sovražnikov.

V tem boju pa se je pred našim delavstvom še posebej pokazala v prvi in jasni svoji luči žalostna podoba našega socijalnega patrijotizma. Ta je igral v teh težkih, teh črnih dnevih našega proletarijata vse svoje goljufive igre — toda zaman, ker našemu proletarijatu so v teh dnevih težkih izkušenj popadale luskine z oči in je brez težave pregledal in izpoznal njihove prevare.

Ali igralec, ki igra »va-bank«, ne obupa do poslednjega momenta. Njegovo upanje toliko bolj raste, kolikor bolj mu postaje potrebna »duba« in kolikor težja je njegova izguba. Seeno igro! Toda ena mora biti vendarle poslednja. In pri tej poslednji se počutijo naši socijalno-patrijotični igralci posebno sigurne, ker mislijo, da imajo v rokah močnega »pagata«.

Ta »pagat« je za naše socijalne patrijote Etbin Kristan. Kdor pozna Etbinovo delo v našem socijalističnem pokretu pred vojno in njegove tradicije v našem proletarijatu, temu je razumljivo, da ga smatrajo naši nasprotniki

za silen atout in ni torej čudno, da napovedujejo v tej svoji igri s toliko samozvestjo »pagat ultimo«. Toda ravno ta »pagat ultimo« najbolj označuje malomeščanski duh naših socijalnih patrijotov. Oni se namreč ne morejo otestiti one pristno buržoazne ideologije, da osebe zmagujejo v politiki.

Mi marksisti vemo, da so taki računi smešni, ker v socijalistični politiki odločujejo gospodarske razmere in ne osebe. Naša pot je po gospodarskih razmerah ostro začrtana in osebe pri nas samo toliko časa nekaj pomenijo, dokler se te poti držijo, ko pa jo zapuste — so mrtve za naš pokret in za proletarijat.

Mi smo že pisali v našem listu o Etbinu in povedali svoje mnenje o njegovem prihodu. Proletarijat Slovenije ga prav dobro pozna in ga je ohranil v lepem spominu. Toda delavstvo Slovenije pozna in ceni samo tistega Etbina izpred svetovne vojne, Etbina nepomirljivega revolucionarja, tistega Etbina, ki ne bi bil nikoli mogel biti »pagat ultimo« v rokah ljudi, kakršne vidimo danes na čelu socijalno-patrijotične stranke.

(Konec prihodnjic.)

Pozor, proletarci!

»Radničke Novine« od 10. avgusta pišejo: »Jugoslovanska vlada je dovolila na zahtevo poljskega poslanika prevoz skozi Jugoslavijo municije in vojnega materiala za Poljsko. Dotični akt nosi podpis Vesničev in Korošček...«

Bojkot Poljski! Sodrugi železničarji! Pazite, kaj je v vagonih, ne dopustite, da se vozi vojni material za Poljsko! Vrzite iz vagonov ruske oficirje in kadete, ki gredo na pomoč kontrarevoluciji! Sodrugi brodarji, spolnite svojo dolžnost. In vsi delavci, zavedajte se, da pride dan, ko bomo dajali odgovor pred svetovnim proletarijatom. Pride pa tudi dan, ko nam bo naša buržoazija polagala račune.

Bojkot Poljski! Mir z Rusijo!

Proletarski dan v Ljubljani.

(Konec.)

Mi odbijamo vsak kompromis z meščanskimi in malomeščanskimi strankami. Vsak kompromis kompromitira. Ločili smo se od svojih bivših prijateljev »socijal-demokratov« in smo se podali na pot, ki sta nam jo pokazala velika učitelja socijalizma Marks in Engels, na pot polne zmage komunizma. Sodrugi, širite ideje komunizma, naše časopise, naš tisk! S tem delate za boljšo bodočnost svojo in svojih otrok. Zgodovina mora zapisati, da je slovenski proletarijat v XX. stoletju izpolnil svojo dolžnost.

Živela Tretja, Komunistična Internacionala! (Viharno in dolgotrajno odobravanje.)

Nato pozdravi sodrug Petrič navzoče številne nemške sodrugi: Genossen! Wir begrüßen in unserer Mitte die deutschen Proletarier seitens der Kommunistischen Partei Jugoslawiens. Wir sind die einzigen wirklich internationale proletarische Partei in diesem Staate. Wir lieben auf die gleiche Weise alle Proletarier, welcher Sprache immer sie seien. Auch das deutsche Proletariat kann zu unserem gemeinsamen Ziele, zum Siege des Kommunismus, schreiten nur mit uns unter dem roten Banner der Kommunistischen Partei! (Viharno odobravanje.)

Sodrugi Sima Marković iz Beograda pozdravi zborovalce v imenu revolucionarnega proletarijata Srbije in centralnega izvrševalnega odbora Komunistične Stranke Jugoslavije. Današnji veličastveni shod je eden mnogostevilnih dokazov moči, ki jo predstavlja komunistični proletarijat. Buržoazija vseh barv, ver in narečij se bori proti nam v znaku najbesnejše reakcije. Znak njenega rapidnega propadanja. Oni, ki imajo oblast v rokah, vladajo proti volji naroda.

Narod je z nami. Zato zahtevamo, da se takojmenovano narodno predstavništvo, ki ga nihče volil ni, takoj požene domov in izvrše volitve za Konstituanto. Njegovo delo naj se postavi pred narodno sodnijo. Boje se sodbe, ker ta sodba bo strašna. O tem sami ne dvomijo, zato tako dolgo zavračajo volitve.

V Jugoslaviji je 250.000 organiziranega komunističnega proletarijata. To ni ena, to je več armad. »Živio!« Naša moč je v enotnosti. Če napade buržoazija naše gibanje na eni strani, v eni pokrajini, mora celokupni proletarijat prihiti na pomoč, pa če je Srb, Slovenec, Hrvat, Nemec, Madžar, Italijan.

Še niso zalečene grozne rane, ki jih je imperijalistična vojna zadala delavnemu ljudstvu in celokupnemu narodnemu gospodarstvu, in že hujskajo na nove vojne. Pet let smo krvaveli in se morili za interese kapitalizma. Zato ne mislimo za kapitalizem preliti ni ene same kaplje krvi več! (Burni klici: »Doli z vojno!«) Niso jim dosti milijoni mrtvih in pohabljenih, invalidov, vdov in sirot, katerih še približno niso oskrbeli, in že zopet hočejo nove milijone žrtev. »Fuj!« klici in viharno ogorčenje.) Gonijo nas v nove vojne, kot sluge ententnega kapitalizma in imperijalizma. Delajo to morda celo proti volji enega dela same buržoazije. Zaradi milijard, ki jih imajo evropski in ameriški kapitalisti naložene v Rusiji, gonijo v boj svoje vazale Poljsko, Rumunijo, Madžarsko, Jugoslavijo, proti sovjetski Rusiji, ki je naš ideal, naš up, naš ponos. Toda sovjetska Rusija zmaguje. Ona v Poljski armadi ni premagala poljskega ljudstva, temveč internacionalni kapitalizem celega sveta. Uspehi ruske komunistične revolucije so skupna last vsega svetovnega proletarijata. Zato boste vojno proti Rusiji izpeljali samo čez naša trupla. (Viharno odobravanje.)

Tudi z Italijo nočemo vojne, in sicer ne zato, ker smo proti osvoboditvi primorskih Jugoslovancov izpod jarma italijanskega imperijalističnega kapitalizma, ampak zato, ker smo za njihovo osvoboditev izpod vsakega kapitalističnega jarma, italijanskega prav tako kakor tudi jugoslovanskega. Ne dopustimo nobene vojne! (Burno pritrdjevanje.)

Bliža se dan resnične osvoboditve proletarijata celega sveta. Sovjetska Rusija je danes najmočnejša država na svetu. Komunistična Internacionala razpolaga s 5 milijoni bajonetov. Proletarijat Jugoslavije mora biti en sektor na rdeči mednarodni fronti. Bije se visoki boj med Delom in Kapitalom. Izid je jasen tudi za slepca. Na razvalinah kapitalizma vstane komunizem, doba pravice, enakosti pogojev, kjer ne bo zatiranja in hlapčevanja.

Živela Komunistična Internacionala! (Viharno odobravanje.) Vsa masa kliče: »Živio Lenin!« živela sovjetska Rusija!

Nato prečita sodrug Vencajz resolucijo, ki se soglasno odobri.

Nato je pevsko društvo »Svoboda« zapelo proletarsko marseljezo in vsa ogromna masa se je po kratkem zaključnem govoru sodr. Vencajza mirno razšla.

Popoldne se je vršila velika veselica v prid delavskim žrtvam na Koslerjevem vrtu. Obisk je bil obilen in se je veselica vršila v tako lepem redu, kakor ga nikdar ne vidite pri meščanskih prireditvah. Opazilo se je, da so naši socijalni patrijote sistematično bojkotirali to nepolitično prireditev, ki je imela edino ta namen, da pomaga delavskim žrtvam. To si bo delavstvo zapomnilo. O denarnem vspehu še nismo dobili poročila. Ko se to zgodi, ga priobčimo v »Rdečem Praporu«.

**Sodrugi!
Nabirajte za tiskovni
sklad.**

N. Lenin, Moskva, 15. aprila 1919.

Tretja internacionala, njeno mesto v zgodovini.

(Konec.)

Da se socijalizem dozida do konca, da se ga izvede, je še zelo mnogo potrebno. Sovjetske republike v deželah z višjo kulturo, z večjim pomenom in vplivom proletarijata imajo vse pogoje, da prehitijo Rusijo, če ubežejo pot proletarske diktature.

Skrahiranana II. internacionala sedaj umira in razpada pri živem telesu, pravzaprav igra le vlogo služabnice internacionalnega meščanstva. Je prava žolta internacionala. Njeni najvažnejši idealni voditelji, kakor Kautskv, proslavljajo meščansko demokracijo, ki jo označujejo kot »demokracijo sploh«, ali — še neumnejše in še surovejše — kot »čisto demokracijo«.

Meščanska demokracija se je preživela, kakor se je preživela II. internacionala, ko je dovršila zgodovinsko nujno delo, ko je bilo pripravljeno delavskih množic v okviru te meščanske demokracije na dnevnem redu.

Najbolj demokracična meščanska republika ni še nikdar bila in ni mogla biti kaj drugega, kot mašina za tlačenje delavcev po kapitalizmu, orodje politične moči kapitala, diktatura meščanstva. Demokracična meščanska republika je obljubila oblast večine in jo proglasila, mogla je pa ni nikdar uresničiti, dokler je obstojala privatna last zemlje in drugih produktivnih sredstev.

»Svoboda« v meščanski demokraciji republiki je bila v resnici svoboda bogatašev. Proletarci in delavni kmetje so jo mogli in morali izrabljati, da vržejo kapitalizem, da zmagajo meščansko demokracijo, ali demokracije v resnici delavske množice niso mogle uživati, ker to po splošnem pravilu kapitalizma ni mogoče.

Prvikrat na svetu je ustvarila demokracijo za množice sovjetska ali proletarska demokracija, ustvarila je demokracijo za tiste, ki delajo, za delavce in male kmete.

Še nikdar na svetu ni bilo take državne oblasti večine prebivalstva, oblasti resnične večine, kakor je to oblast sovetov.

Ta tlači »svobodo« izžemalcev in njihovih pomagačev, jemlje jim »svobodo« izžemanja, »svobodo« bogateti od lakote, »svobodo« boja za vzpostavitev oblasti kapitala, »svobodo« komplota z inozemskim meščanstvom proti domačim delavcem in kmetom.

Pa naj tudi Kautsky brani tako svobodo; za kaj takega more biti zmožen le renegat marksizma, renegat socijalizma.

Nikjer se ni bankrot idejnih voditeljev II. internacionala, kakor sta Hilferding in Kautsky, tako jasno pokazal, kakor ravno v polni nemoči, da bi razumeli pomen sovjetske ali proletarske demokracije, njen odnošaj k pariški komuni, njeno mesto v zgodovini, njeno nujnost kot oblike diktature proletarijata.

Štev. 74. časopisa »Die Freiheit«, glasila »neodvisnih« (beri: malomeščanov, filistrov, maleburžujev) nemške socijaldemokracije, je objavila 11. februarja 1919. proglas »na revolucionarni proletarijat Nemčije«.

Ta proglas je podpisalo strankno vodstvo in vsa njena frakcija v »Nationalversammlung« nemške »Konstituante«.

Proglas obdoljuje Scheidemannovce, da stremijo za odpravo sovetov in predlaga — ne smeje se — spojiti Sovjete s konstituanto, dati Sovjetom nekaj državnih pravic in jim ponuditi določen sedež v ustavi.

Diktaturo buržoazije pomiriti z diktaturo proletarijata, jih medsebojno spojit! Kako je to enostavno! Kako genialno-filistrska ideja!

Škoda je samo, da so jo poskusili že pod Kerenskim združeni menjševiki in socijalrevolucionarji ter malomeščanski demokracije, ki se štejejo med socijaliste.

Kdor je bral Marksa in ni razumel, da postane mogoča v kapitalističnem društvu v vsakem krličnem momentu, pri vsakem res-

nem spopadu razredov, ali diktatura buržoazije ali diktatura proletarijata, ta ni razumel niti gospodarskega niti političnega nauka Marksovega.

Toda za genialno-filistrske ideje Hilferdinga, Kautskega in kompanjonov o miro-ljubni združitvi buržoazije z diktaturo proletarijata je treba posebne preiskave, če hočemo izčrpati gospodarske in politične čenčarije, ki so jih zlegli v tem čudovitem in smešnem proglasu od 11. februarja. To moramo pustiti za drugi članek.

Laži o ruski vojaški stranki.

(Govor sodr. Trockega.)

Sodrug Trocki je držal pred nekaj dnevi v vsrskem centralnem izvrševalnem odboru v Moskvi govor, v katerem je med drugim rekel:

Vi veste, kaj so rekli naši sovražniki, med njimi tudi Poljaki, ko smo jim dokazali ne z besedami, temveč z dejanji, da smo mi edina stranka, edina država, edina velen-sila na svetu, ki je resnično pripoznala samoodlobo narodov. Dejali so: o tem pri vas ni nobene enotnosti, ker se delite na dve skupini. Ena teh skupin da sicer pri-pozna samostojnost in neodvisnost Poljske, toda druga skupina je — vojaška stranka. Pri tem so nas merili z merilom meščanskih držav, kjer so res vojaške stranke, ki imajo svoj lasten program, ki izvajajo pritisk na vse druge stranke in ki — po Luden-dorffovem vzgledu — vsilijo svojo voljo vladi svoje dežele. Mi nimamo nobene vojaške stranke, mi imamo jasen in razločen, s proletarsko krvjo prepojen program komunistične stranke, ki je tudi program naše vlade. Ta program nas veže in to, kar nas veže, to mi tudi izvajamo, temu služimo z besedo in z dejanjem, s podzemeljskim delom, na barikadah in pri državnem krmilu.

Bila bi velika napaka, če bi hoteli ver-jeti, da se bo začela zgodovina s poljsko delavsko revolucijo in da nas bo oprostila potrebe začete boja. Ne. Dokler mislijo na Poljskem široke mase kmetov in malome-ščanov, da je Entente vse, da Entente zahteva vojno in da mora Poljska voditi to vojno, da bi obvarovala svojo neodvisnost, nimamo drugega izhoda, kot da pokažemo, da je razen Entente še neka druga sila, sila oboroženih ruskih delavcev in kmetov, moč naše rdeče armade in da bo vsak napad na meje sovjetske Rusije in sovjetske Ukrajine zadel na brezobziren odpor.

Rezolucija

(sprejeta na velikem shodu Komunistične Stranke v Ljubljani 8. avgusta.)

Upoštevaajo svetovni kakor naš notranji politični položaj, konstatirajo na javnem delavskem shodu Komunistične Stranke Jugoslavije dne 8. avgusta 1920. v Ljubljani zbrani njeni člani in somišljeniki ter vsi oni, ki obsojajo delovanje buržoasnih državnih krmarjev:

1. da je kurz notranje politike, ki so ga ti zavzeli po preobratu, nevzdržljiv in za najširše plasti naroda škodljiv;
2. da je zunanja politika, ki jo vodijo posvemi neodgovorni elementi, ki nimajo zato od suverena naroda nikakršnega pooblastila, proletarijatu škodljiva in tira to državo v žrelo antantnega kapitalističnega imperijalizma in s tem v prepadi;
3. da so vse stranke, ki so se vrstile pri vladnem krmilu, dosledno zanemarjale interese najširših plasti naroda, to je malega kmeta in delavca;
4. da je takozvano narodno predstavništvo, ki v resnici ni nič drugega kakor umetno zakrinkano orodje kapitalističnega izkoriščevanja, postojanka reakcije in kontrarevolucije, ki brez obotavljanja votira za militaristične zahteve, ki so v korist samo zapadno evropskemu kapitalizmu. Ona pripravlja nazadnjaški volilni red in v proračunu za bodoče leto meče ogromno breme državnih dolgov in petletne vojne na rame delavnemu ljudstvu. A medtem dosledno sabotira rešitev agrarnega vprašanja v prilog malemu kmetu in delavcu, kakor tudi socialno zakonodajo, ki naj bi obvarovala industrijalni in duševni proletarijat pred zločinskimi izkoriščanjem, pod katerim ta proletarijat še danes ječi in umira.
5. da so pričeli neodgovorni in antanti-nemu kapitalizmu prodani kapitalistični elementi v zadnjem času pod najneverjetnejšimi pretevezami hujskati na novo vojsko, ravno tako kakor leta 1914., z najhujšobnej-

šimi lažmi in obrekovanji napram sosednim narodom, da pa previdno skrivajo svoje tajne namene, ki strme za združitvijo vse rimsko-klerikalne reakcije pod vodstvom Hortyjeve Madžarske, da bi se s tem ustvaril blok proti zmagoslavju prodirajoči rdeči armadi sovjetske Rusije in zopet omogočil povratek veleizdajniških Habsburžanov in ostalih fevdalcev.

Zbrani, zavedajo se velike nevarnosti, ki preti vsem jugoslovanskim plemenom s strani zapadnoevropske kapitalistične kontra-revolucionarne reakcije, izjavljajo, da zahtevajo:

1. Takojšni razpust takozvanega nardo-nega predstavništva, kjer delajo zakone proti delavnemu ljudstvu zastopniki in hlapi kapitalizma, in razpis volitev za konstituantno na podlagi najmodernejšega volilnega reda za oba spola.
2. Takojšno opustitev vseh predpriprav za vojno, predvsem pa onih, ki so naperjene proti rešiteljem proletarijata vsega sveta, to je proti ruskemu delavsko kmetiskemu bratskemu narodu.
3. Priznanje Ruske Sovjetske republike in takojšno uspostavitve gospodarskih odnošajev in svrhu povzdige našega narodnega gospodarstva.
4. Brezozirni izgon vseh inozemcev, ki propagirajo v naši državi vojsko in s tem ogrožajo naše nam predvsem potrebno prijateljstvo z ruskimi Sovjeti.

Shod pozdravlja komunistični proletarijat sosednih dežel v trdni zavesti, da bo le ta preprečil vse morebitne poskuse svoje pusto-lovske buržoazije, ki bi stremela po novi vojni; pošilja svoje pozdrave madžarskemu proletarijatu, ki krvavi in prinaša grozljivih žrtev pred tiranijo Hortyjeve tolpe morilcev, najzvestejših zaveznikov rimske reakcije v katere črno internacionalo spada tudi slo-venski klerikalizem.

Z občudovanjem in hvaležnostjo sledi velikanskim naporom ruskih delavcev in kmetov za osvobodjenje zatiranih narodov in razredov celega sveta.

Proletarci vseh dežel združite se!
Živela Komunistična Internacionala!

Politični pregled.

Slovenski primorski socialisti o naših socialnih patrijotih. »Delo«, njihovo glasilo, ki izhaja v Trstu, piše 6. avgusta: »Komunistična Stranka Jugoslavije«, ki si je postavi-la na vukovarskem kongresu izraziti komunistični program, je nastopila že na celi črti boj proti jugoslovanskim socialpatrijotom.

Želja večine delegatov vukovarskega kongresa je bila ta, da prenese »KSJ« težišče propagande v Slovenijo, kjer je industrijski proletarijat najštevilnejši, katerega mali del pa stoji še vedno pod vplivom Kristanove jugosl. soc. dem. Novoizvoljeno vodstvo »KSJ« se svoje naloge dobro zaveda, — Dalje pravi »Delo«: »V Mariboru so začeli izdajati soc. dem. slovensko pisan političen list (nemškega že izdajajo pod imenom »Volkswille«) »Enakost«, ki izhaja dvakrat na teden. Urednika sta Slanovec in Gmajner. To je četrto glasilo slov. socij. patrijotov (»Napreje«, dnevnik in »Ljudski glas«, tednik v Ljubljani.) — V Zagrebu se »centrum« buni. »Nova istina«, glasilo stare »Socialistične radniške partije Jugoslavije (komunista)«, izhaja še vedno pod imenom stare stranke in se noče pokoriti strankini disciplini. To je edini list, ki noče priznavati sklepov vukovarskega kongresa. »NI« urejujejo centrumaši Bornemissa, Brudnjak in Radošević. — »KSJ« izdaja v Zagrebu nov list, »Novi svijet«, pod uredništvom sodr. Gjura Cvijčica. Med obema listoma se vodi besen boj. — Početje zagrebških centrumašev je že drugi slučaj kršitve discipli-ne, nepokorščine in izdajstva v jug. komun. stranki. Po lanskem velikonočnem kongresu »ujedinenja« so izdali stranko »vojvodinski soc. patrijoti pod vodstvom Kneževića. Ti ljudje so bili najprej od organizirane mase prisiljeni, da se udeležijo velikonočnega kongresa, kjer so tudi sprejeli predložene sklepe za ujedinenje organizacij. Po kongresu pa so Knežević in drugi nastopili proti »ujedinenju«. Njih početje in pisanje njihovega lista »Svoboda« je bilo naprosto jantčar-sko. Oni so postali volani takratnega mini-stra policije Svetozarja Pribečiča. Progonov jugosl. komunistov v lanskem letu, more se reči, da so se udeležili tudi soc. patrijoti od Kristana in Korača do Kneževića. — Mali pendant k temu je zadržanje slov. soc. patr. po letošnjem mariborskem pokrajinskem kongresu, na katerem so sklenili, da se ujedinijo s »Soc. delav. stranko Jugosl. (komunistov)«. V Ljubljani so podpisali celo tozadeven dogo-

vor s komunisti. Naenkrat pa so se vsemu od-povedali. Odhod ta pojav med jugoslovanskim organiziranim proletarijatom? 1. Jugoslovanski delavni narod ni še tako samozavesten, da bi sam iz sebe odločeval v svojih organiza-cijah. On pripuša temveč faktično vodstvo strankinem nastavljenem in tajnikom. Ti vodijo stranko in ji dajejo smer. 2. Meščan-ske stranke delajo z vso paro na to, da se proletarijat cepi in one podpirajo vsako strem-ljenje za razkolom v stranki. 3. Vladni pro-goni in pogromi komunistov (španska inkvi-zicija v Vojvodini, streljanje delavcev v Ljub-ljani itd.) so delavstvo malo uplašili. Zato imajo razni reformisti, soc. patrijote in cen-trumaši še vedno vpliva narj in to svojo moč tudi zlorabljajo. Upamo, da bo jugoslovanski proletarijat kmalu in popolnoma spregledal in se oklenil z vso ljubeznijo Komunistične Stranke Jugoslavije. — Tako sodijo o raz-merah pri nas naši primorski socialisti, ki so bili pred vojno tudi del jugosl. soc. demokr. stranke. Tudi oni odobravajo našo pot.

Poljska pred revolucijo. Navzlic po-lomu na bojišču drži poljska vlada glavni del svojih najzanesljivejših čet v ozadju, da zatre z vsilovitostjo revolucijo v Varšavi, Lodzu, Lublinu in v Dombrovskem premo-govnem revirju. Komunisti imajo danes vse delavstvo popolnoma na svoji strani, najmočnejšo oporo imajo v strokovnih organizacijah. V vseh tovarniških mestih sestavljajo proletarci revolucionarne delavske sovjete. Cela Varšava je preplavljena z letaki, v katerih komunisti izjavljajo, da je prišla ura osvoboditve, da se bo strmoglavila sra-motna koalicijska vlada. Proglas konča: Za življenje in za vsako krivico nad političnimi jetniki so nam s svojim življenjem odgo-vorni: predsednik Pilsudski, ministri, gene-rali, državni brambeni svet, predsedstvo parlamenta, predsedniki strank, centralni odbori vseh protirevolucionarnih strankinih frakcij, vsi politiki visokega položaja in vsi neposredni storici!

Mednarodni kongres socializdajalcev se je vršil v Ženevi v Švici. Trajal je celih 10 dni. Zastopani so bili »delavski« ministri. Toda belgijski Vandervelde in švedski Branting, oba kraljevska ministra, se sploh nista ude-ležila te gostije, češ da nimata časa. Fran-coskim in angleškim »socialistom« se je že drugega dne mudilo konstatirati, da je cele vojne kriv neki Viljem Hohenzollern, da pa je seveda njihova sladka buržoazija čisto nedolžna. Tisto, kar se tiče Rusije in »bolj-ševikov, so seveda »sklenili«, da »mora« proletarijat nastopiti proti njim. Ruski komu-nizem jim je »razložil« znani Denjkinov prijatelj G. Aleksinski in angleška »delavska« gospa Snowden. Nadalje so ljubljenci med-narodnega kapitalizma sklenili, da ima tista mednarodna organizacija kapitalizma, ki ji pravijo »Liga Narodov«, sicer nekaj hib (menda da še ne funkcijonira s tistim uspe-hom, kot si ga ti gospodje želijo, proti pro-letarski revoluciji), da pa bodo vendar le z njo sodelovali. Lepi holandski »socialist« gosp. Troelstra je čisto pravilno predlagal, da je potrebno sprejeti v to kapitalistično omizje tudi nemške, avstrijske, madžarske, bolgarske in turške kapitaliste. Kakor se sliši, je tudi naš »prijatelj« Miha Čobal iz Zagorja nekaj stikal po Ženevi.

Podgane zapuščajo potapljačo se ladjo. Martov je izjavil na seji moskovskega sovjeta, da so ruski menševiki (socialdemo-kratje) sprejeli rezolucijo, s katero izstopajo iz II. »internacionalne«. Tudi bolgarski »široki socialisti« so izstopili iz socialpatrijotične internacionalne in silijo v Tretjo Internacio-nalo, ki pa o teh gospodih ne mara ničesar slišati.

Ženevski rudarski kongres, ki je začel svoja posvetovanja dne 2. avgusta, ni inter-nacionalna rudarskih delavcev, temveč internacionala rudarskih strokovnih vo-diteljev, ki so že tolikrat izdali medna-rodno solidarnost delavcev in tudi sedaj zopet hočejo, skrivajoč se za sladke besede »mednarodne solidarnosti«, onemogočiti bo-jevno vzajemnost rudarskih delavcev vseh dežel.

Domače.

Miha Čobal na rudarskem kongresu v Ženevi. Miha Čobal je govoril na inter-nacionalnem kongresu v Ženevi. Kar je go-voril ni ravno preveč zanimivo: mnenja je, da bi bili pač kapitalisti Trboveljske Družbe že s tem zadosti več zaslužili, da znižajo plače delavstvu in podaljšajo delavni čas z 8 na 9 ur, kakor to hoče uvesti belgrajska vlada in da torej ni bilo treba zvišati cen

izginil kakor kafa iz Zagorja in odšel na ta kongres. Rudarji naših revirjev nismo prav nič vedeli za to, da se Miha pripravlja na kak mednarodni kongres in ga torej nismo delegirali v to reprezentacijo. Pa tega Mihatu seveda tudi ni bilo treba, ker on ima druge revirje in druge rudarje, ki jih lahko zastopa. Kakor smo poučeni iz zanesljivega vira, je zastopal Miha v Ženevi zlate revirje jugoslo-vanske vlade in sledeče rudarje: Antona Kristana, Albina Prepeluha, dr. Lončarja, dr. Milana Koruna in druge »oberstajarje« te zlate Unije. »Kakor kdo more!«

Naprejeva brizgalnica. »Napreje« se je v svoji števil. 184. zopet spravil nad Fabjan-čiča in Gustinčiča. To pot ima za izvedenca srbskega radikala in poznejšega »republi-kanca«, drugače zmešanega človeka inž. Miletiča, ki ga v Ženevi nikdo ni smatral resnim. Znano pa je o njem, da je bil v intimnih zvezah z organi srbske javne in tajne policije v Ženevi. Bil je vedno zagri-zen sovražnik socializma. Sedaj je postal sotrudnik »Napreja«. Koliko se sme dati na njegove izjave se lahko vsakdo prepriča iz citirane »Yugoslavie«, ki jo lahko vsakdo dobi v tukajšnji Licalni knjižnici. Morda je to »Naprejevo« poročilo iz »potne torbe« detektiva Haikesa, ki nabira po Švici in po Francoskem obtežilni material zoper Gustin-čiča za proces Gustinčič proti Prepeluhu v tej materiji.

Jesenice. Že napovedana Jubilejska slavnost delavskega pevskega društva »Sava« na Jesenicah na dan 22. avgusta se prekliče in se ne bode vršila!

Denarnica se je našla z svoto denarja na Koslerjevem vrtu dne 8. avgusta na ve-selici. Kdor jo je zgubil, naj se zgasi Eman-ska cesta št. 2 pri Francu Etraju.

Poltedenski pregled.

Vlada nad ljudstvom. Demokracije, ra-dikalci in klerikalci so se baje sporazumeli, da bodo kmetje plačevali begom in da bodo radiko-klerikalni trgovci in demokratske banke skupaj izvažali žito iz države. S tem bi bila rešena tudi ministrska kriza. Govori se, da bodo ljudstvo dovolili volitve v novembru.

Beloruska sovjetska republika. Proglasi-la se je od poljskega kapitalizma osvobodena neodvisna beloruska sovjetska republika, ki je sklenila zvezo z rusko sovjetsko republiko.

Napredovanje rdeče armade. Rуска armada je dospela 50 vrst zapadno od Buga. Zavzela je mesto Bjelo in Vlodavo, nadalje Radziechov severo-zapadno od Brody. Ob Seretu je zavzela Buczac. Nadalje so rdeče čete prekorale železniško progo Varšava—Mlava in so na ta način odrezale severno krilo poljske armade od centra. Sovjetska vojska se bliža Varšavi od severa, severo-vzhoda in vzhoda. Severno krilo je mestu najbližje. Tam je položaj najbolj nevaren za obrambo. Boji se nadaljujejo.

Rusija priznava poljsko neodvisnost. Sovjetski delegat v Londonu je sporočil Lloyd Georgeu, da nima Rusija nobenih namenov proti poljski neodvisnosti. Ruska vlada je pozvala poljsko, da nemudoma pošlje svoje delegate na mirovna pogajanja.

Mednarodno delavstvo proti vojni z Rusijo. Vse angleške delavske stranke in organizacije so se izjavile za generalni štrajk, če bi Anglija hotela začeti vojno proti Rusiji. Isto je sklenila komunistična stranka Nemčije, francoska socialistična stranka in delavstvo 16 drugih držav.

Grško-turška vojna. Grške čete nado-ljujejo svoj roparski pohod v Traciji. Dospelo so do polotoka Galipoli.

Turški sultan je vpognil hrbet. Turška »mirovna« pogodba je bila 10. t. m. podpisana v Sèvresu.

Dogovor med grško in italijansko buržoazijo. Orčija in Italija sta se sporazumeli tako-le: 1. Orčija dobi Dodekanes. 2. Otok Rod dobi »pravico ljudskega glasovanja«. 3. Anglija odstopi Orkom otok Cyper.

Oboroževanje ogrskih belih tolovajev. Ogrski rabelj Horty mrlično oborožuje svoje bele razbojnike, ker hoče iti na pomoč polj-skemu socializdajalcu Daszynskemu in nje-govim plemenitašem in bankirjem.

Poljska časna revolucionarna vlada. Sestavila se je poljska revolucionarna sovjet-ska komunistična vlada na čelu z Marhlev-skim za vse poljsko ozemlje, ki ga je rdeča armada osvobodila izpod kapitalističnega jarma.

Zveza češke in jugoslovanske buržoazije. Češka misli skleniti zvezo z Jugoslavijo. Kaj naj bo namen tej zvezi?

Poljski ministrski predsednik Witoś, bogat kmečki veleposestnik, je ušel iz Varšave v Galicijo, kjer nadzoruje žetev na svojih

posestvih. V Varšavi pač ni več varno. Sedaj vodi vso akcijo proti sovjetski Rusiji izdajalc, takozvani »socialdemokrat« Daszynski.

Razno.

Kultura v vrstah sovjetske vojske. Sovjetska ljudovlada je podedovala od carske vlade hkrati z vojsko tudi druge rane, tako n. pr. bedo analfabetizma! Armade, ki so se bojevale na fronti mlade sovjetske republike ter so jo branile pred zunanjimi napadi, imajo visok odstotek analfabetov, ki se suka med 90 in 95imi odstotki. To razmerje je bilo, ker sovjetska vlada smatra širjenje elementarnega pouka in kulture za velevažno tudi v vrstah armade in je že dosegla veli-kanske uspehe. Pri tem se je vlada ravnala po vzgledu mladih propagandistov, ki so širili nauk po vseh pokrajinah, v vsakem mestu in v vsaki vasi, na priprost in lahko umljiv način, v priklupljivem jeziku, ki ni bil brez elegancije. Poročilo odselka literarne publikacije revolucionarnega vojnega sveta za dobo od 1. VI. do 1. XI. min. I., podaja sledeče številke: 1.000.000 iztisov revije »Rdeči vojak«; 40.000 iztisov revije »Svetoh za bele vojake«; 240.000 brošur; 1.800.000 brošuric za bele vojake; 1.130.000 koloriranih tabel. Vse to je pisano v ljudskem slogu. Med armado posluje 3800 šol, 2.392 knjižnic, 1.315 klubov in gledališč.

Kolektivno poljedelstvo v Sovjetski Rusiji. Sledeča statistika daje zelo poučljiv pregled o napredku poljedelske komunne v Sovjetski Rusiji, kateri kaže zmagoslavni po-hod kuminističnih idej v ruskih vaseh. Začetkom julija 1918 je vpisal oddelek poljedel-skega komisarijata za komunne samo 342 komun z 9985 prebivalci. Koncem avgusta je že vpisanih 523 komun, 15. oktobra 700, 1. novembra 1918 že 912 komun in proiz-vajalnih zadrug z 32.199 člani. Od 10. do 20. decembra 1918 se je vršil prvi vserski kongres komun. Četudi se je ta kongres vršil pod geslom: »Vse za komunne, komunam prvo mesto!« se je izdelala na kongresu »Od-redba o skupnem obdelovanju zemlje« kot predhodna mera h kolektivnemu delu. Tako so se sredstva za socializiranje poljedelstva učinkovito razširila. 1. novembra 1919 je bilo že 1921 komun in 4445 proizvajalnih zadrug in drugih društev s 320.867 člani na 650.000 desetini zemlje. Široki krogi kmetov vstopajo v kolektive. Najprej so vstopili dninarji, ki so bili brez živine in brez oprave, toda sredi leta 1919 pričenjajo vstopati tudi kmetje s stroji in opravo, pa celo srednji kmetje. Ti so dosti obzirni in oprezní, izbirajo si bolj navadno in bolj znano obliko kolektivnega poljedelstva — zadruge. Tako je 1. junija 1919 bilo vseh komun 2098 in 1380 zadrug. 1. novembra 1919 je bilo 1921 komun in 4445 zadrug. Od maja 1919 se začinja gra-diti komunalna Zveza. Prva gubernijska Zveza komun se je napravila v Vologdi 1. maja 1919. Sedaj ima oddelek za kolektivno po-ljedelstvo pri narodnem komisarijatu za polje-delstvo podatke o 21 gubernijskih in o 142 okrožnih zvezah.

Italijanski sodrug Lovrencich iz Trsta, član izvrševalnega odbora italijanske socia-listične stranke za Primorje, ki se je mudil po zasebnih opravkih ta je obiskal v torek naše uredništvo. Sodrug Lovrencich je izjavil, da italijanski socialistični proletarijat najod-ločnejše obsoja barbarsko divjanje svoje bur-žoazije proti Jugoslovonom v Primorju. Po-vedal je, kako ta ista buržoazija z vso bestnostjo preganja tudi italijanske sodruge, vedoč, da so ji dnevi šteti. Hkrati je izjavil najodločnejšo solidarnost socialističnega pro-letarijata v Italiji s komunističnim proletari-jatom Jugoslavije proti vojnemu škčuvanju njihove in naše buržoazije.

ŠTAMPILJE

Katalog franko.

Anton Černe

Ljubljana, Dvorni trg št. 1.

Prispevke za Tiskovni sklad objavimo prihodnjic.

Iz uredništva. Sodrug v Guštanju. Vaš čla-nek objavimo te dni. — Sodrug v Jesenicah. Ker je pred nekaj časa poslani odgovor »Napreju« za-starel, odpade. Poslijte še kaj. — Vsem dopisnikom. Bodite čim krajši, ne pišite na obe strani papirja. Dopolni iz krajev, kjer so naše organizacije, naj no-sijo pečat strankine organizacije. Izogibljite se osebnih, nepolitičnih napadov, po možnosti ne od-govarjajte na osebna blatenja in laži socialpatrijot-ov in drugih nasprotnikov.